

Herinrichting Museum Land van Valkenburg

Projectplan maart 2016

Herinrichting Museum Land van Valkenburg

Museum Land van Valkenburg heeft zich de laatste 5 jaar ontwikkeld tot een (grotendeels) vrijwilligersorganisatie die er in slaagt met een zeer bescheiden budget jaarlijks vier grote en vier kleine regionaal georiënteerde tentoonstellingen te presenteren voor een groeiend publiek. De permanente cultuurhistorische presentatie op de eerste verdieping behoeft een eenmalige kwaliteitsimpuls. Valkenburg heeft een rijke kunst- en cultuurhistorie die het verdient op een hedendaagse manier te worden gepresenteerd voor een breed publiek.

Tallose grote en kleinere steden schenken aandacht aan de plaatselijke en regionale kunst, cultuur en historie in een museum. Valkenburg is een alom bekend en charmant vestingstadje met een belangwekkende historie. Het toerisme, en de geschiedenis daarvan maken Valkenburg uniek. De vele monumenten die het stadje rijk is getuigen daarvan. Ook in geologisch en archeologisch opzicht is het Land van Valkenburg bijzonder interessant. Daarnaast verdienen de eigentijdse Zuid-Limburgse beeldende kunstenaars - en zeker die uit de 20^e eeuw - een podium. Dit is reden genoeg om een en ander in samenhang te presenteren in een stedelijk museum dat zich op de regio richt.

Op grond hiervan kan de **missie van het Museum** als volgt worden geformuleerd:

Museum Land van Valkenburg wil aandacht vragen voor de meest interessante aspecten van de regio op historisch en cultureel gebied, van het ontstaan van het mergelland tot en met de ontwikkelingen op kunstzinnig gebied in heden en recente verleden.

De missie wordt door het Museum in de volgende **doelstellingen** vertaald:

- De geologie en archeologie van Valkenburg en omgeving, alsmede de lotgevallen van dit vestingstadje door de eeuwen heen onder de aandacht brengen in de vorm van een permanente presentatie
- De ontwikkelingen op kunstzinnig gebied binnen de regio in de 20^e en 21^e eeuw presenteren

Projectdoel

Het is de bedoeling het Museum her in te richten om met name het cultuurhistorisch gedeelte weer up-to-date en aantrekkelijk te maken. Met deze vernieuwing wil Museum Land van Valkenburg aansluiten bij de hedendaagse behoeften van bezoekers, kunstenaars en andere museumgebruikers.

De herinrichting is bedoeld om zowel vaste bezoekers als nieuwe bezoekers te interesseren en informeren voor het cultuur- en kunsthistorisch verhaal van Valkenburg en omgeving. En wel middels een niet traditioneel museumconcept waarbij de relatie tussen het landschap, toerisme en de ontwikkelingen op kunstzinnig gebied van de regio op een aansprekende wijze als Gesamtkunstwerk wordt gepresenteerd. Dat maakt niet alleen het museum maar ook de regio nog aantrekkelijker voor zowel de inwoners uit de eigen streek als bezoekers van buiten Limburg.

Positionering

Uniek aan het herinrichtingsplan is dat er geen enkel museum in Nederland is dat de thema's landschap, toerisme en (Limburgse-) kunst uit de gestelde periode in verband presenteert.

Werkgroep

Het project wordt gefaseerd uitgevoerd, terwijl het museum open blijft. De inhoud en de presentatie wordt ontwikkeld in samenwerking met tentoonstellingsontwerper/ architect Paul Tieman. De werkgroep zal voor specifieke inhoudelijke knowhow voor o.a. de story line een beroep doen op externe deskundigen (Geologievereniging, Martin Stevens Fonds, Stichting In Onsen Lande van Valckenborgh, e.a.) .

- Paul Tieman (kunstenaar/ vormgever): creatief ontwerp/ ambachtelijke begeleiding
- Mijke Harst – van den Berg (bestuurslid museum): coördinatie/ historische- en collectie content/ meedenkster
- Rob Kooiman (ZZP projectmedewerker museum): historische- en collectie content/ teksten
- Michel van Henten (kunstenaar/ uitvoerder tentoonstellingsbouw)
- Ward Slenter (docent geschiedenis): ondersteuning educatie/ meedenker

Samen met de werkgroep en overige vrijwillige medewerkers van het Museum is het streven om vanaf december 2017 bezoekers te laten zien en ontdekken waarom de unieke en rijke geschiedenis en het landschap van dit stukje buitenland in Nederland toeristen en kunstenaars naar de regio heeft gelokt en nog steeds lokt.

Tentoonstellingsconcept

Enkele steekwoorden voor de herinrichting zijn:

- Anders dan anders: geen traditioneel museum met muren voorzien van teksten en mooie schilderijen/ tekeningen, maar een spannende en onverwachte presentatie
- Dienstbaarheid aan de bezoekers
- Open museum: een groot aantal ruimten die nu gesloten zijn voor publiek, worden publieksruimten. Hierdoor ontstaat mee tentoonstellingsoppervlakte
- Vaste presentatie zo inrichten dat er ruimte ontstaat die voor meerdere doeleinden inzetbaar is, zoals voor events, vergaderingen en tijdelijke tentoonstellingen

Het idee is om het gehele museum stijlvol en tijdloos vorm te geven als "ontdekmuseum" waarin met name de vaste presentatie op de 1ste verdieping zich stukje bij beetje ontvouwt. Het geheel krijgt een heel open, "huiselijke" uitstraling. De scenografie sluit daarmee aan op het lichte, maar intieme karakter van het gebouw. De bezoeker verkent als het ware het huis en komt daarbij zo weinig mogelijk afgesloten deuren tegen.

Bovendien worden alle kantoor- en interne functies bij elkaar gebracht in een ruime, open ruimte achter de nieuwe publieksbalie. Hierdoor komen veel interessante ruimten op de 1ste etage vrij voor publieksdoeleinden en wordt tevens openheid geboden tussen publiek en de museummedewerkers. In het museum blijven altijd nog een aantal ruimten beschikbaar voor het geval er in stilte gewerkt/ vergaderd dient te worden. Zo is het idee om de ruimten op de 1ste etage zo in te delen dat ze voor flexibele doeleinden kunnen worden gebruikt. Onder andere door de tentoonstellingswanden met vitrines vooral langs twee muren in de tentoonstellingsruimten te situeren en in het midden van een aantal ruimten (mobiele) tafels(-vitrines) te ontwerpen (*zie schets pag. 6*). Dit concept zorgt ervoor dat de vaste opstelling voortdurend interessant blijft, want bezoekers van een tijdelijke expositie (en DAT zijn de bezoekers die steeds terugkomen) worden verleid om ook telkens de vaste opstelling te beschouwen.

Het tentoonstellingsconcept is zo opgezet dat er depotruime wordt gecreëerd IN de ruimtes waarin de vaste presentatie zich ontvouwt. Dit is werkbaar omdat de meeste objecten niet zo heel groot zijn. Het gesloten depot wordt daarmee niet overbodig, maar wel veel handiger te gebruiken.

De bezoekers maken op de 1ste verdieping kennis met het Verhaal van Valkenburg waarbij het (inspirerende) landschap en toerisme rode draden zijn. Tekeningen/ schilderijen van Zuid-Limburgse kunstenaars worden daarin verweven. Door diverse kunstwerken in combinatie met historische objecten te presenteren, wordt het Verhaal van Valkenburg beeldend versterkt en de museumobjecten in een context geplaatst. Door in het Verhaal van Valkenburg ook actief kunstwerken in te bedden, wordt eveneens de relatie gelegd met de tijdelijke tentoonstellingen op de begane grond van het Museum.

Onderdeel van het inhoudelijke concept is om de bezoekers vanuit bekende en/of nog in het stadsbeeld zichtbare historisch toeristische bouwwerken (ruïne, stadspoorten, e.a.) het verhaal in te trekken. Hierdoor reist de bezoeker terug in de tijd. Voordeel van deze routing is dat de centrale hal op de 1ste verdieping gebruikt kan worden als inleidende ruimte voor de presentatie van het Verhaal van Valkenburg. Waarbij vooral in beeld – denk aan een schildering(en) door een hedendaagse kunstenaar, bijvoorbeeld Esther de Bont (o.v.b.) - wordt gecommuniceerd wat de bezoeker kan verwachten in de vaste presentatie.

De permanente tentoonstelling bestaat uit vier hoofdthema's. Binnen elk thema worden tevens een aantal subthema's gepresenteerd. Daarbij wordt gestreefd om elk thema zo persoonlijk mogelijk te maken (denk bijvoorbeeld aan de Felders, Walram de Rosse of Th. Dorren).

1. Het ontstaan van het Zuid-Limburgse dalenlandschap
2. Vuursteen en Mergel
3. Middeleeuwen - Land van Valkenburg en Vestingstad Valkenburg
4. Toerisme - van romantisch toerisme, massatoerisme naar kwaliteitstoerisme

De Limburgse kunst uit de 20ste en 21ste eeuw verbindt als een extra laag de vier hoofdthema's van de vaste tentoonstelling. Het is deze laag die de objecten die het Verhaal van Valkenburg laten zien, beeldend en contextueel versterkt.

Behalve de vaste presentatie worden ook de ruimten op de begane grond en op de 2de verdieping heringericht. Dit betreft geen inhoudelijke veranderingen, maar vooral het verbeteren van de faciliteiten en de sfeer om aan hedendaagse tentoonstellingseisen te voldoen. Denk aan goede verlichting, toegankelijkheid, de indeling van de ruimten, opknappen van de trap, e.a. Extra aandacht krijgen de entree en de routing via de Museumshop. Bij de balie vindt het eerste contact plaats met het Museum en de medewerkers. Deze plek moet welkom aanvoelen. Paul Tieman heeft dit onderdeel dan ook opgenomen in het museumconcept.

Voor een de toelichting op het nieuwe museum concept van Paul Tieman verwijzen wij u naar bijlage 4 en naar een video (ca. 30 min) op: <https://www.youtube.com/watch?v=LrSlehOnPfA>

Naamvoering (als onderdeel van de Promotie van het 'nieuwe' Museum)

Op dit moment is nog niet duidelijk of Museum Land van Valkenburg de beste naam is voor het Museum. Dat er een duidelijke link met Valkenburg in de naam moet zitten, lijkt logisch. Misschien past een nieuwe naam bij een nieuwe start. Behalve over een eventuele nieuwe naam moet ook worden nagedacht over de behoefte van een nieuwe huisstijl. Een stijl die past bij het Gesamtkunstwerk dat het nieuwe museum gaat zijn.

Tijdsplanning (okt 2016 t/m 1 dec 2017)

Het project wordt in fases ontwikkeld en uitgevoerd. De focus wordt in eerste instantie gelegd op de upgrade van de vaste presentatie van het Museum op de 1ste verdieping, gevolgd door het trappenhuis en het entreegebied. Hieronder is de projectplanning opgenomen. Met daarbij de opmerking dat na het afronden en de evaluatie van de proefzaal (eind mei) in overleg met de werkgroep en het bestuur de projectplanning definitief wordt vastgesteld.

Onderzoeksfase (febr – mei 2016)

Fase 0: Proefzaal (voorafgegaan door de ontwikkeling van het museumconcept)

Uitvoeringsfase (1 oktober 2016 t/m 1 december 2017)

Fase 1: 1ste etage, trappenhuis en entree begane grond (okt 2016 – mrt 2017)

Fase 2: Bovenkamer 2de etage (apr 2017 – mei 2017)

Fase 3: Ronde Zaal/ Het Atelier begane grond (juni 2017 – aug 2017)

Fase 4: Educatie (jan 2017 – aug 2017)

Fase 5: Promotie (sept 2017 – dec 2017) - *NB. promotie van ontwikkelingen zal gedurende hele project plaatsvinden*

Impressie proefzaal 1ste verdieping

Begroting

Ruim een jaar geleden is samen met Paul Tieman gestart met het ontwikkelen van een nieuw museumconcept. In eerste instantie voor de 1ste verdieping van het Museum. Tijdens de ontwikkeling van de plannen heeft het Museum een (stimulerings-)bijdrage gekregen van Stichting Fien Huth (€ 30.000). Met deze bijdrage is vervolgens, in nauw overleg met de gemeente Valkenburg aan de Geul, een concept ontwikkeld voor de herinrichting/vernieuwing van het gehele Museum. Er is een gedetailleerde begroting opgesteld, waarbij professionals zijn geraadpleegd. Vanaf februari 2016 is begonnen met de bouw van een proefzaal, die binnenkort zal worden geëvalueerd

Impressie proefzaal 1ste verdieping

Kosten herinrichting Museum Land van Valkenburg

Het project wordt in 5 fases uitgevoerd waarbij fase 1 de grootste prioriteit heeft, gevolgd door de fases 2, 3, etc. De kosten overschrijden de fases, behalve bij kostensoort 6000 (= fase 4: educatie) en 7000 (= fase 5: promotie). De kostensoorten 1000 t/m 5000 behoren tot de kernkosten en de kostensoort 6000 en 7000 zijn aanvullende, additionele wensen (echter voor het totaalproduct, zeker niet onbelangrijk). Voor een gedetailleerde begroting verwijzen wij u naar de separaat bijgevoegde begroting. De cijfers in onderstaande tabellen zijn afgeronde bedragen en wijken daarom enigszins af van de gedetailleerde begroting.

Kostensoort	Omschrijving	Totaal
0000	Globale begroting totale kosten	€ 386.000,00
1000	Tentoonstellingsruimten	€ 50.900,00
2000	Tentoonstellings hardware	€ 171.200,00
3000	Tentoonstellings software	€ 17.000,00
4000	Ontwerp, advies en begeleiding	€ 76.500,00
5000	Transport en verzekering (beveiliging)	€ 16.000,00
6000	Ondersteunende deelprojecten	€ 9.500,00
7000	Promotie	€ 13.000,00
8000	Algemene kosten en onvoorzien	€ 31.900,00

Dekking

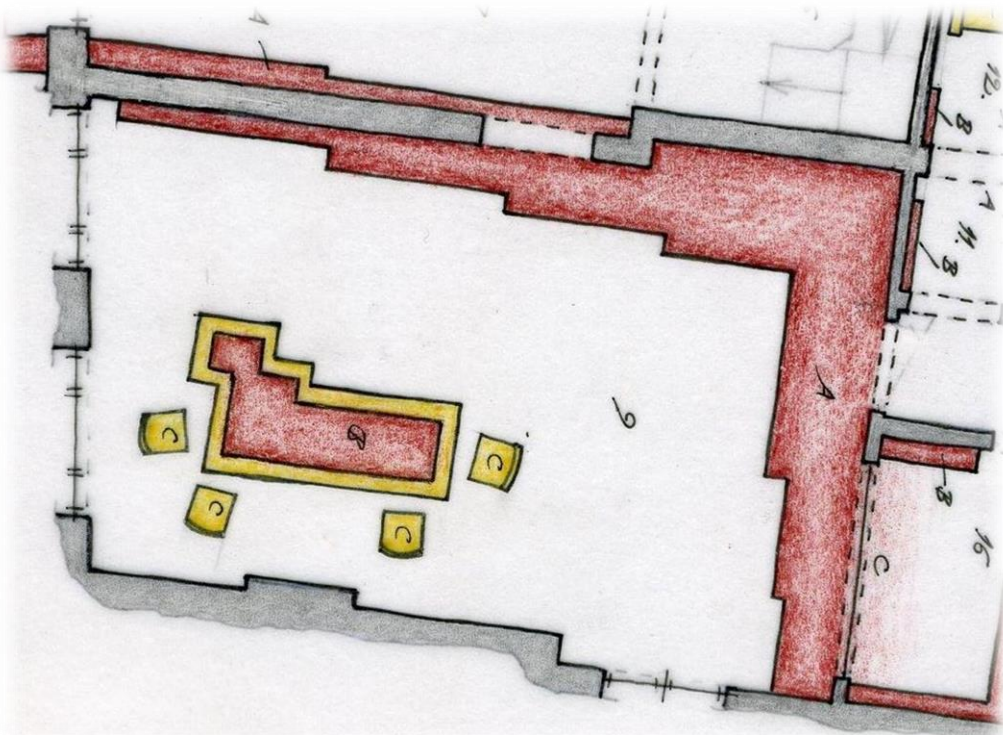
Het herinrichtingsproject van Museum Land van Valkenburg zal worden gedekt door bijdragen van diverse subsidiegevers, sponsoren en de inzet van vrijwilligers.

Kostensoort	Omschrijving	Totaal
9000		386.000,00
9100	Kosten tlv Museum Land van Valkenburg	€ 57.000,00
9200	Subsidies (Fien Huth, Strouven, Provincie, gem. Valkenburg, e.a.)	€ 284.000,00
9210	Stichting Fien Huth	€ 30.000,00
9220	Stichting Elisabeth Strouven	€ 50.000,00
9230	Gemeente Valkenburg a/d Geul	€ 30.000,00
9240	Stichting VSBfonds	€ 40.000,00
9250	Mondriaanfonds	€ 65.000,00
9260	Rabo DroomPrijs	€ 9.000,00
9270	Fonds Sociale Instellingen (FSI)	€ 15.000,00
9280	Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof	€ 15.000,00
9290	Stichting Gifted Art	€ 10.000,00
9295	Fonds21	€ 20.000,00
9300	Sponsorgelden (Vrienden, bedrijven e.a. - incl. bijdrage provincie irt voordekunst project)	€ 45.000,00

De stimuleringsbijdrage van € 30.000 van Stichting Fien Huth wordt deels ingezet voor fase 0.

Het matchbedrag van de gemeente wordt voornamelijk ingezet voor kostensoort 1000, specifiek voor fase 1.

De inzet van vrijwilligers (gekapitaliseerd € 57.000) is verdeeld over het gehele project. Waarbij de meeste inzet onder kostensoort 1000 en 4000 vallen.

Detail indeling ruimte: twee expowanden en een mobiele tafelvitrine (huidige geologie-zaal)